

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 สามารถ สรุป อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย **asarakham University**

1. เพื่อศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1 – 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1 – 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตาม อาชีพและประเภทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียน

2. สมมติฐานของการวิจัย

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 มีส่วนร่วมในการป้องกันสารเสพติด ในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 แต่ละกลุ่มอาชีพและกลุ่มประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความแตกต่างกัน ดังนี้

2.1 กลุ่มอาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อาชีพรับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว และอาชีพเกษตรกรรม จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียน แตกต่างกัน

2.2 กลุ่มประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กลุ่มประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนมาก และกลุ่มประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อย มีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียนต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1 – 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2547 จำนวน 52 โรงเรียน จำนวนประชากร 780 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1 – 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 264 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check - List) เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ

สถานภาพ ประเภทคุณลักษณะ อาชีพ และวุฒิการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับการมีส่วนร่วม
ในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการเตรียมวางแผน
2. ขั้นการวางแผน
3. ขั้นการปฏิบัติตามแผน
4. ขั้นการติดตามและประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับ
การป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคำถาม
ชนิดปลายเปิด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกแบบสอบถามตามประเภท กลุ่ม
อาชีพ และกลุ่มวุฒิการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง แล้วดำเนินการ
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป บรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ใช้
สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การทดสอบเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันสารเสพติดของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างกลุ่มประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ใช้การทดสอบด้วย t-test

4.4 การทดสอบเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันสารเสพติดของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างกลุ่มอาชีพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว ซึ่งถ้าหากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบ
ความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

4.5 ประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดใน
สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาวิเคราะห์เนื้อหาและเรียงลำดับ
ความถี่ในแต่ละประเด็น

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 คณะกรรมการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีจำนวน 264 คน พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 และเป็นเพศหญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7

5.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ส่วนใหญ่ อายุ 41-50 ปี มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3

5.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส มีจำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 90.9 รองลงมาคือสถานภาพโสด มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7

5.1.4 คณะกรรมการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มี 2 ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนมากและประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อย ซึ่งกำหนดให้มีจำนวนเท่ากัน คือประเภทละ 132 คน คิดเป็นร้อยละ 50

5.1.5 คณะกรรมการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มี 3 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม และกลุ่มอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ซึ่งกำหนดให้มีจำนวนเท่ากัน คือกลุ่มอาชีพละ 88 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

5.1.6 คณะกรรมการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มี 4 วุฒิการศึกษา คือ ชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และชั้นอนุปริญญาขึ้นไป ซึ่งกำหนดให้มีจำนวนเท่ากัน คือ วุฒิการศึกษาละ 66 คน คิดเป็นร้อยละ 25

5.2 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมมากไปน้อย คือ

ขั้นการปฏิบัติตามแผน ขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นการวางแผน และขั้นการติดตามและประเมินผล

5.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ระหว่างกลุ่มประเภทของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนมาก และประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อย มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทที่มีความสัมพันธ์มาก และประเภทที่มีความสัมพันธ์น้อย มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน

5.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ระหว่างกลุ่มอาชีพ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้ง 3 กลุ่มอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด แตกต่างกับกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีพเกษตรกรรม

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด แตกต่างกับกลุ่มอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพรับ

ราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด ไม่แตกต่างกัน

5.5 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา เรียงลำดับจากมากไปน้อย 5 อันดับ ดังนี้ ควรร่วมมือกันทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเสียสละตั้งใจจริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โครงการป้องกันสารเสพติดบรรลุจุดประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางคนไม่ให้ความสำคัญกับบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการร่วมกันวางแผนป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนเนื่องจากคิดว่าไม่มีคำตอบแทนหรือไม่มีอำนาจในการตัดสินใจที่แท้จริง ควรจัดสรรงบประมาณในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนให้เพิ่มมากขึ้นและใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการป้องกันยาเสพติดต่างๆอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางคนไม่รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการวางแผนหรือมีส่วนร่วมในการป้องกันสารเสพติดในโรงเรียน

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2

จากการศึกษาวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นไปได้ว่าเป็นผลมาจากนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับปัญหาการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมไทยที่นับวันจะรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กนักเรียน นักศึกษา เยาวชน และกลุ่มวัยรุ่น ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ซึ่งนับว่ารุนแรงมากในสังคมไทยและจะรุนแรงมากขึ้นอีกหากไม่มีการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง การป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดในกลุ่มเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น นั้น จะเกิดประสิทธิภาพขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือกันของประชาชนในชุมชนหรือสังคม และหน่วยงาน องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ปปส.) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดดังกล่าวเกิดความยั่งยืนในสังคม คือความร่วมมือของประชาชนในสังคมนั้นเอง รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการสร้างพลังชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดในกลุ่มเด็ก เยาวชน และวัยรุ่น ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากประชาชนคนไทยทุกสาขาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ ครูอาจารย์ ผู้นำชุมชน ประชาชนในสังคม และตัวแทนองค์กรต่างๆที่จะช่วยกันให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในชุมชนหรือสังคมของตนเองทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนไม่ให้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้ามาสร้างปัญหาให้กับสังคมไทยต่อไปในอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วินัย เชื้อเพชร (2532 : 91-99) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของบุญเกิด ครุเจริญ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในอำเภอกระนวน

จังหวัดขอนแก่น พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากทุกหน้าที่

6.2 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ระหว่างกลุ่มประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนมาก และประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อย มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทที่มีความสัมพันธ์มาก และประเภทที่มีความสัมพันธ์น้อย มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด ไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นไปได้ว่า จากการที่กฎหมายรัฐธรรมนูญที่ให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมในการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาสารคาม เขต 2 ประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนมาก และประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อย ซึ่งประกอบไปด้วยประชาชนทุกสาขาอาชีพ ทุกเพศ และทุกวัย พลังประชาชนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกคน และหน่วยงานของรัฐทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนมากและประเภทที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนน้อย ซึ่งประกอบไปด้วยประชาชนทุกสาขาอาชีพ ทุกเพศ และทุกวัย มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า มีความแตกต่างกัน

6.3 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ระหว่างกลุ่มอาชีพ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้ง 3 กลุ่มอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด แตกต่างกับกลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีพเกษตรกรกรรม อาจเป็นไปได้ว่า การเข้าใจในบทบาทหน้าที่และโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีพเกษตรกรกรรม อันเนื่องมาจากการประกอบอาชีพการงานของข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมหรือประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาในการร่วมกันวางแผนในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ซึ่งหากอยู่ในฤดูทำการเกษตรแล้วจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดน้อยกว่าอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจซึ่งจะมีการประสานงานกับสถานศึกษาในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกันอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 กลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจและกลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา แตกต่างกัน โดย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย วัฒนะศิริ (2529 : 83) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนค่อนข้างน้อย เนื่องจากมีลักษณะอาชีพที่แตกต่างกัน ทำให้มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด แตกต่างกับกลุ่มอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

อาจเป็นไปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงาน รัฐวิสาหกิจ บางหน่วยงานจะมีหน้าที่โดยตรงในการวางแผนป้องกันการแพร่ระบาดของสารเสพติด ในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ปกครองนักเรียนที่รับราชการเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำให้โอกาสในการเข้ามามี ส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา มีมากกว่ากว่าคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ซึ่งมีโอกาสในการเข้าร่วมน้อย อันเนื่องจากลักษณะของการประกอบอาชีพที่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับ การมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด แตกต่างกับกลุ่มอาชีพค้าขายหรือประกอบ ธุรกิจส่วนตัว โดย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพรับราชการหรือพนักงาน รัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดมากกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชมเชย พงษ์เจริญ (2542 : 80) ได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อกิจกรรมโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน ทำให้มีเวลาไม่เหมือนกัน มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ได้ต่างกันและมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมของโรงเรียนต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติงาน

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการ อันอาจเป็นประโยชน์ต่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และ กระทรวงศึกษาธิการ นำไปกำหนดนโยบายและแผน ในเรื่องการกำหนดบทบาทในการมี ส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และหลักเกณฑ์การเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อมี ส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งเพื่อ

เป็นแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพและเพิ่มพูนประสิทธิผลในการมีส่วนร่วมในการวางแผน ป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เพื่อให้ระดับการมี ส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีมากยิ่งขึ้นไปอีก จะต้องมีการวางแผนทางปฏิบัติหรือวิธีการในการมีส่วนร่วม ในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะต้องง่าย ต่อการเข้าไปมีส่วนร่วม สามารถปฏิบัติได้จริง อีกทั้งมีการมอบหมายให้คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจในการตัดสินใจในบางเรื่องที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อแผนงาน ป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน ป้องกันสารเสพติด แตกต่างกันตามกลุ่มอาชีพ กล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน ป้องกันสารเสพติด มากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีพเกษตรกรรม และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมี ส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีพ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ดังนั้น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคน ทุกสาขาอาชีพ ทุก เพศ ทุกวัย และทุกวุฒิการศึกษา สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันการแพร่ ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษา ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน การกำหนด หลักเกณฑ์และคุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องมีความเหมาะสมและเอื้อโอกาสต่อประชาชนทุกคน และการกำหนดบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสาร เติตติในสถานศึกษา นั้นจะต้องชัดเจน และมีโอกาสแสดงบทบาทดังกล่าวได้อย่างเท่าเทียม กัน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกกลุ่มอาชีพ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรจะทำการศึกษาวิจัยดังนี้

7.2.1 ควรทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ทุกเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ทราบถึงระดับ

การมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด
ในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากตัวแปรอื่น นอกจากประเภท
ความสัมพันธ์กับโรงเรียน อาชีพ และวุฒิการศึกษา ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ เช่น อายุ เพศ
และสถานภาพ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติด
ในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากตัวแปรหลายตัวแปร ว่ามีความ
แตกต่างกันอย่างไร

7.2.3 จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2
มีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก แต่ปัญหา
การแพร่ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษา ก็ยังมีอยู่และมีแนวโน้มจะรุนแรงมากขึ้น
หากขาดการวางแผนป้องกันที่ดี ดังนั้นในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรจะศึกษาปัจจัยอื่น
เพิ่มเติม เช่น ปัจจัยความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเจ้าหน้าที่
หน่วยอื่น เช่น ตำรวจ ในการร่วมกันวางแผนป้องกันการแพร่ระบาดของสารเสพติดใน
สถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจังในการนำไปปฏิบัติ